

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 8 april 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 26 februari 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang 't Vogelnest. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. 't Vogelnest maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal, zodat de peuters nieuwe woorden leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De sfeer in de groep is prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1/2 van de basisschool.

Kinderopvangorganisatie: Les Petits

Naam: 't Vogelnest

LRK-nummer: 182405400

Totaal aantal doelgroepeuters: 2

We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van het peuteropvang kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1/2 van de basisschool gaan. Er is een nauwe samenwerking met de basisschool waarin de opvang gevestigd is. Er is regelmatig overleg tussen de pedagogisch medewerkers en de leraren. Zij zorgen ervoor dat de peuters en de kleuters samen veel activiteiten uitvoeren.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers bieden de vve-methode aan alle peuters aan. Hierdoor lijkt het of het aanbod onvoldoende wordt afgestemd op de geïndiceerde vve-kinderen, omdat niet duidelijk is wat het verschil is.

De doelen die men met de voorschoolse educatie wil bereiken, kunnen preciezer omschreven worden. Hierdoor kan er gericht hierop worden geëvalueerd.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op 't Vogelnest.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, de pedagogisch medewerkers, de pedagoog en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de pedagoog van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op 't Vogelnest.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op 't Vogelnest als voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende. De standaard Samenwerking is als goed gewaardeerd.

Context

Les Petits heeft vijf officieel geregistreerde vve-peuteropvanglocaties. Dit is reguliere peuteropvang met plaatsingsmogelijkheden voor geïndiceerde vve-kinderen. 't Vogelnest is één van deze locaties. Allen zijn gevestigd in de gemeente Bloemendaal. De gemeente heeft in de afgelopen jaren het vve-beleid geprofessionaliseerd.

't Vogelnest is gevestigd in IKC de Paradijsvogel. Samen met de gelijknamige basisschool vormen zij een integraal kindcentrum (IKC). Naast de peuteropvang heeft Les Petits op deze locatie ook een kinderdagverblijf en biedt daarnaast voor- en buitenschoolse opvang aan.

Op 't Vogelnest worden negen kinderen opgevangen. Twee kinderen hebben een vve-indicatie op het gebied van taal.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 21 maart 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op 't Vogelnest.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		●	
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		●	
OP6 Samenwerking			✓

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Per thema wordt hiervoor een maandplanning gemaakt. Tevens is op kindlijsten te zien welk kind wat aangeboden heeft gekregen. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

De pedagogisch medewerkers kunnen inzichtelijker maken hoe ze in het aanbod differentiëren; met name met betrekking tot de vve-kinderen. Nu lijkt het erop alsof het aanbod hetzelfde is voor alle peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een digitaal kindvolgsysteem, dat door de houder zelf is ontwikkeld. De pedagogisch medewerkers observeren de peuters regelmatig.

Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. Bij twijfel overleggen de pedagogisch medewerkers met elkaar of roepen de hulp in van de pedagoog van Les Petits of de intern begeleider van de basisschool. De houder heeft hiervoor een beleidsplan zorg opgesteld, waarin de stappen staan die gevolgd moeten worden. Daarnaast bevat het kindvolgsysteem ook handelingssuggesties voor de pedagogisch medewerkers.

De pedagogisch medewerkers bespreken de ontwikkeling van de peuters vier maal per jaar tijdens de groepsbespreking. Op vaste momenten in het jaar delen zij de bevindingen digitaal met ouders. Indien nodig vindt er aanvullend een gesprek over de bevindingen plaats.

Voor de leerlingen met een vve-indicatie stellen de pedagogisch medewerkers een handelingsplan op. De handelingsafspraken in dit plan zijn echter weinig specifiek geformuleerd. Bovendien lijkt dit handelingsplan los te staan van het kindvolgsysteem.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd. De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij spreken duidelijke verwachtingen naar de peuters uit, geven gerichte complimenten en zijn voorspelbaar. De pedagogisch medewerkers structureren het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn en plezier hebben. Ook in vrije situaties komen de peuters gemakkelijk tot spel.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies en spelbegeleiding af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen en gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen.

De pedagogisch medewerkers laten zien dat zij zich bewust zijn van hun voorbeeldgedrag op het gebied van taal. Zij zouden echter meer spreekruimte voor de peuters in kunnen bouwen door hen meer open vragen te stellen.

OP6. Samenwerking

De standaard Samenwerking waarden we als goed.

Op het ikc streeft men ernaar om vanuit één organisatie en onder één dak samen te werken aan een doorgaande lijn van het onderwijs, de opvang en de opvoeding. Dit lukt goed.

De pedagogisch medewerkers en de leraren van de basisschool werken nauw samen om deze doorgaande lijn voor de peuters te realiseren. Zo zijn de visie op opvoeding, ontwikkeling en leren, het aanbod en de pedagogische omgang op elkaar afgestemd. Zowel de medewerkers en de leraren, als de (meewerkend) leidinggevende en de directeur overleggen regelmatig met elkaar. Ook zijn er teamavonden, waarbij het gehele ikc-team aanwezig is.

De peuters en kleuters ontmoeten elkaar regelmatig. Eénmaal per week gymmen zij samen, er is gezamenlijke muziekles en tevens vieren zij diverse feesten met elkaar.

Bij de overdracht wisselt de peuteropvang, na toestemming van de ouders, informatie over de peuters uit met de school. Bij doelgroeppeuters is er tevens sprake van een 'warme overdracht'. De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en een digitaal dagboek. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool vindt het belangrijk dat een peuter voldoende ontwikkelingsgroei laat zien. Deze ontwikkelingsgroei wordt bepaald door de ontwikkeling van het kind zelf. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers naar het individuele kind kijken en bepalen of zij vinden dat een peuter voldoende is gegroeid. Hierbij wordt rekening gehouden met de grillige ontwikkeling die peuters kunnen doormaken. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1/2 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden we als voldoende.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat ze wil bereiken. De houder evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan. Hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt, heeft de houder minder uitgewerkt. Met name de doelen kunnen preciezer omschreven worden, zodat hierop gericht kan worden geëvalueerd. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De houder heeft twee pedagogen in dienst, die samen met de leidinggevende van de locatie, de kwaliteit monitoren. Daarnaast is er een kwaliteitsteam dat jaarlijks een interne audit uitvoert op alle locaties. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties doelgericht maatregelen ter verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De leidinggevende en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Ook vanuit de houder wordt gericht gestuurd op bepaalde vaardigheden binnen de vve-locaties door het aanbieden van (verplichte) workshops. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren, is breed gedragen.

De leidinggevende is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Naast deze contacten zijn er ook regelmatig contacten met de gemeente en het de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) samen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de houder belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Zo voert zij regelmatig klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) uit en zijn diverse oudercommissies ingesteld.

Uit de gesprekken die wij voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat zij voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Op onderstaande drie punten zouden wij graag inhoudelijk een reactie willen geven:

1. Samenwerking en doorgaande lijn met de basisschool 'IKC De Paradijsvogel'.
2. Het borgen van het handelingsplan.
3. Bewaking en borging kwaliteit VE.

1) Als eerste zijn wij trots dat wij op OP6 (Samenwerking) een waardering 'goed' hebben ontvangen. Wij hebben de laatste jaren veel aandacht gegeven aan de ontwikkeling van ons IKC en ons samen met school vooral gericht op de samenwerking in de breedste zin van het woord. Wij zijn blij dat dit zichtbaar is voor de inspecteur en zullen deze waardering dan ook borgen.

Op pag. 8 wordt gesproken over een intern begeleider (ib-er). Binnen ons IKC hebben wij met het oog op de doorgaande lijn vanaf het schooljaar 2018/2019 een zorgcoördinator 0-13 aangesteld. Wij willen geen 'knip' bij 4 jaar, maar een specialist die de kinderen van 0 tot 13 jaar ziet en kan begeleiden daar waar wenselijk. De zorgcoördinator werkt IKC breed, dus zowel binnen het basisonderwijs als binnen de opvang. Wij geloven in deze zorgstructuur en zien dit ook als één van de verdere ontwikkelingen met het oog op de borging van de doorgaande lijn.

Op pag. 8 wordt tevens gesproken over groepsbesprekingen. Het klopt dat wij 4x per jaar een groepsbespreking hebben, maar ook 4x per jaar een kindbespreking. In een dergelijk overleg staat het kindvolgsysteem (KVS) centraal en wordt de ontwikkeling van ieder kind door de mentor toegelicht en staan we expliciet stil bij de ontwikkeling van de kinderen met een VVE indicatie.

Op pag. 8 bij OP3 (Pedagogisch-educatief handelen) staat beschreven dat tijdens de inspectie een warm en respectvol klimaat zichtbaar en voelbaar is waar routines en structuur centraal staan. Wij zijn blij te lezen dat dit duidelijk naar voren komt, daar het volledig aansluit bij ons pedagogisch beleid waar de pedagogische uitgangspunten structuur, respect en geborgenheid o.a. beschreven staan. In de laatste alinea staat dat de pedagogisch medewerkers (pm-ers) meer spreekruimte zouden kunnen geven aan de peuters en meer open vragen kunnen stellen. Wij zijn het voor een deel eens met deze feedback. De spreekruimte nemen wij zeker mee, daar ruimte voor taal en verwerkingstijd hiervoor geven aan de kinderen nauw aansluit bij de Video Interactie principes die wij hanteren.

Wij merken echter dat het stellen van open vragen soms ingewikkeld kan zijn voor de kinderen die de taal nog niet machtig zijn en kiezen dan soms bewust voor deels gesloten vragen en korte zinnen.

2) Wij nemen de feedback betreft het meer borgen/uitschrijven van het handelingsplan volledig mee. Wij zullen in de toekomst de doelen die met de ouders worden opgesteld per kind specifiek beschrijven. Wij gaan onderzoeken of het wenselijk is om hiervoor de SMART-methode te gebruiken, waardoor wij ook eerder ouders weer 'oproepen' om de doelen (al dan niet tussentijds) te evalueren en of bij te stellen. Wij hebben n.a.v. het lezen van het conceptrapport ook de wens naar elkaar uitgesproken om het individuele handelingsplan te koppelen aan het kindvolgsysteem (KVS). Zodat de doelen uit het handelingsplan ook 'gevolgd' kunnen worden in het KVS. Nu lijkt dit los te staan.

Op pag. 7 bij OP1 (Aanbod) staat beschreven dat de pm-ers inzichtelijker kunnen maken hoe ze in hun aanbod differentiëren mbt de VVE-kinderen. Op 't Vogelnest wordt zowel groepsgewijs als individueel gewerkt. Wij vinden het jammer dat dit tijdens de inspectie onvoldoende naar voren is gekomen, daar wij het afgelopen jaar ons hierop hebben gericht. Uit het conceptrapport komt naar voren dat de ruimte aantrekkelijk is ingericht, aandacht is voor het thema en er gewerkt wordt aan de ontluikende geletterd- en gecijferdheid. Naar onze mening differentiëren wij hierin voldoende met name voor de VVE kinderen, maar zullen ons na de feedback hierin nog bewuster zijn en naar handelen.

3) Op pag. 10 bij KA1 (kwaliteitszorg) staat beschreven hoe wij VE hebben opgenomen in ons pedagogisch beleidsplan. Wij hebben echter minder duidelijk beschreven hoe wij de voorschoolse educatie bewaken, met name de doelen kunnen preciezer beschreven worden zo luidt het advies. Wij zijn het hiermee eens en zullen samen met de stafkwaliteitsmanager en de stafpedagoog het VE-beleid onder de loep nemen. Tevens zullen we het VE-beleid vanaf heden jaarlijks bespreken in het intervisieteam. Naar onze mening staat de (bij)scholing voor de VE wel duidelijk beschreven in het scholingsplan van de organisatie.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

